

V raziskovalni skupini, ki deluje v okviru programa J5-0453 z naslovom
**»Sredozemske kmetijske prakse in družbe v prilagajanju
okoljskim spremembam«**

iščemo kandidate/ke za

Mlade raziskovalce/ke

z začetkom zaposlitve 1.10.2025 za določen čas 4-let, z možnostjo podaljšanja v stalno raziskovalno delovno mesto.

O programski skupini

Sredozemlje je vroča točka družbenega in okoljskega bogastva, a tudi sprememb, ki obsegajo podnebne spremembe, izgubo biotske raznovrstnosti, onesnaženje in prekomerno izrabo virov in prostora. Sodobne družbe se pospešeno soočajo z okoljskimi spremembami, ki ogrožajo dobrobit in zdrav razvoj družb, pa tudi njihovo preživetje. Programska skupina proučuje okoljske spremembe, od vzrokov do njihovega izražanja, ter cilja na razumevanje medsebojnega učinkovanja teh dejavnikov na osi globalno-lokalno. V delu se osredotoča na sredozemsko kmetijstvo (npr. oljkarstvo), ter njegovo prehransko, okoljsko in družbeno-ekonomsko vrednost, vezano na trajnostno pridelavo in predelavo živil. Raziskovalni izzivi v sredozemskem kmetijstvu, predvsem v oljkarstvu, so povezani s pridelavo in predelavo kakovostnega olja na trajnostni način. Podnebne spremembe in nove tehnologije vplivajo na sestavo oljčnega olja, saj lahko privedejo do nastanka neželenih procesnih spojin ali vnosa namerno dodanih snovi. Zato je njihovo stalno spremljanje in analiza ključnega pomena. Raziskovalni program uvaja nova orodja in kompleksnejšo analitiko z namenom zaščite kakovosti in ohranjanja zdravja okolja, pridelovalcev in potrošnikov. Sredozemsko kmetijstvo obravnava kot agro-ekološki in živilsko-prehranski sistem, pa tudi kot element družbenega tkiva. Ob bok tem vidikom spremlja različne vidike rabe in upravljanja z naravnimi viri ter okoljske spremembe povezuje z družbenimi dejavniki. Raziskovanje se izrecno usmerja v iskanje rešitev za omenjene krize in identifikacijo intervencij, ki lahko prispevajo k preobražanju sistemov, zlasti v razvoju sonaravnih rešitev, upravljalških strukturah, zagotavljanju verodostojnih proizvodov, sodelovanju deležnikov, uvajanju pametnih tehnologij, družbenih inovacijah, in izobraževanju za trajnost.

Programska skupina je interdisciplinarna in vključuje naravoslovje v okviru tehnologije pridelave in predelave kmetijskih rastlin (agrotehnika, digitalizacija, senzorična analiza, živilska tehnologija, kemija, meroslovje,) ter družboslovje (geografija, politologija, pravo, antropologija). Naše raziskovalno delo temelji na kombinaciji pristopov, zlasti tistih znotraj vzpostavljenih disciplin, in si prizadeva za učinkovit interdisciplinarni in transdisciplinarni pristop. V družboslovju uporabljamo zlasti kvalitativne metode interpretacije in analize dokumentov in besedil, etnografsko terensko delo ter participativne metode. Naravoslovje in biotehnika temeljita na terenskih in laboratorijskih meritvah z uporabo naprednih senzorjev, merilnih postaj, programov in modelov za obdelavo podatkov; analizno delo pa temelji na uveljavljenih in lastnih razvitih metodah za določanje kakovosti in pristnosti živil. Interdisciplinarnost omogočamo in razvijamo s problemskim pristopom relevantnih deležnikov glede na proučevani primer.

Delo mladega raziskovalca/ke:

Mladi raziskovalec/ka bo opravljal/a delo na polju očrtanih tematik raziskovalne skupine. Izrecno bo premoščal/a delitev na naravoslovne in družboslovne pristope, raziskovalna vprašanja in disciplinarni doprinos. Delo bo obsegalo poglobljeno proučevanje izbrane tematike in izzivov Sredozemlja in jih bo umeščalo v ohranjanje pestrosti in potenciala tega prostora, ter v zmanjševanje njegove ranljivosti. Poleg mentorice bo kandidat/ka sodeloval/a tudi z vodjo raziskovane skupine, dr. Jernejo Penca na vsaj eni od izbranih tem: okoljsko in trajnostno upravljanje, upravljanje biotske raznovrstnosti, interdisciplinarne znanosti o morju, znanost-politika-družba.

Pogoji

- 7.stopnja / diploma iz področij naravoslovnih ali družboslovnih ved
- Zanimanje za kompleksnosti tematik na polju trajnosti, mediteranskih kultur, družbeno-ekoloških sistemov, upravljanja z naravnimi viri
- Dobro znanje slovenskega jezika
- Dobro znanje angleškega jezika
- Napredno znanje v uporabi IT orodij
- Radovednost in sposobnost reševanja problemov
- Odgovornost, pozitivna naravnost in sposobnost sodelovanja
- Pripravljenost na terensko delo

Nudimo

- 4-letno pogodbo za polni delovni čas, s 1.10.2025, možnost podaljšanja v primeru uspešnega sodelovanja
- Sodelovanje na raziskovalnem, strokovnem in drugem delu znotraj inštituta, tesno sodelovanje s sestrskim inštitutom, ter številnimi lokalnimi in mednarodnimi deležniki
- Številne priložnosti za izobraževanje, karierni napredek in osebostni razvoj
- Fleksibilen delovni čas, spodbudno in prijazno delovno okolje, kjer si prizadevamo za dobre odnose
- Delo z družbenim in okoljskim učinkom

Mentorica

Ime	Področja	Biografija in objave
Dr. Mateja Grego	Onesnaženje okolja z mikroplastiko; Občanska znanost; Morska ekologija in znanost o okolju; Biotska raznovrstnost	https://www.zrs-kp.si/sodelavec/dr-mateja-grego/

Več o inštitutih, ki v sodelovanju izvajata programsko skupino:

Mediterranski inštitut za okoljske študije (MIOS) preučuje dejavnike večplastne družbeno-okoljske krize na preseku podnebnih sprememb, upadanja biotske pestrosti in okrnjene zmogljivost ekosistemov, onesnaževanja tal, zraka, voda in morij, ter aktivno podpira prehod družb k trajnostnim, vključujočim ter pravičnim vzorcem (so)bivanja, mišljenja in delovanja. Fokus inštituta je na Severno-jadranski regiji in njeni podnebni, biotski, krajinski in družbeno-kulturni raznolikosti, ob upoštevanju tesne soodvisnosti med temi dejavniki. Preko raziskovalnega dela v mednarodnih krogih ter hkratnega sodelovanja z lokalno skupnostjo in drugimi deležniki so-oblikujemo rešitve za sobivanje človeka z naravo, ohranjanje mozaika raznolikih družb ter odgovorno rabo naravnih virov. V sodelovanju interdisciplinarnega tima izvajamo projekte in usposabljanja na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, ohranjanja in obnavljanja biotske raznovrstnosti, razvoja zelene (in modre) infrastrukture, ter celostnega upravljanja morskih in obalnih območij. Zavezani smo skrbi za okolje in generacijam za nami, kakovostnim raziskavam, trajnostnim tehnološkimi in družbenimi inovacijam, učinkovitim partnerstvom in odprti komunikaciji našega dela.

Inštitut za oljkarstvo (IZO) že od leta 1994 dalje izvaja raziskave s področja kakovosti in varnosti živil, tehnologij pridelave in predelave oljk in oljčnega olja ter drugih sredoziemskih kultur, varstva okolja in podnebnih sprememb. Skrbi za družbeni, strokovni, znanstveni, tehnološki in gospodarski razvoj oljkarstva v Sloveniji. Neposredna vpetost mu omogoča stalen stik in odziv na potrebe pridelovalcev, predelovalcev, lokalnega gospodarstva, kot tudi sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnjaki, ki delujejo na področju oljkarstva, meroslovja, varovanja zdravja, kakovosti živil in kmetijstva. Sodelavci inštituta svoje strokovne in raziskovalne izzive izpopolnjujejo in nadgrajujejo preko nacionalnih in mednarodnih projektov, kar omogočajo vrhunsko opremljeni laboratoriji in poskusni nasado. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je leta 2024 Inštitut ponovno imenovalo za izvajalca javne službe v oljkarstvu, v okviru katere IZO opravlja tudi vlogo koordinatorske službe za oljkarstvo. Laboratorij za področje kemije in senzoričnega preizkušanja oljčnega olja je leta 2009 Urad RS za meroslovje imenoval za nosilca nacionalnega etalona za veličino mol; leta 2019 pa Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za nacionalni referenčni laboratorij za ugotavljanje skladnosti oljčnega olja. Potrebno podporo inštitutu pri razvojno raziskovalnem delu nudi Center mediteranskih kultur, s pomočjo katerega izvaja poljske poskuse, ki so zaradi nepredvidljivih okoljskih dejavnikov dolgotrajni ter časovno in strokovno zelo zahtevni, vendar pa nujni za razvoj novih tehnologij in uvajanje novih znanstvenih dosežkov v kmetijsko prakso. Pri delu na kmetijskih vsebinah IZO se odpira več potencialnih raziskovalnih področij, ki imajo cilj boljšega razumevanja procesov, kot so fiziologija oljk, kemične in biološke analize tal, ter študije namakalnih sistemov za oljke in agroekonomika, vse z namenom izboljšanja praks v oljkarstvu.